

Tekst: Arjan Vriend

Zeldzame rassen langs de Klompenpaden?

Klompenpaden horen bij cultuurlandschap en zeldzame rassen ook. In hoeverre is er een link tussen die twee? Dat vraagt om een ontdekkingstocht in onze cultuurlandschappen. Het is even zoeken, maar het begin is er.

Klompenpaden zijn rondwandelingen door het cultuurlandschap; over boerenland, door eeuwenoude landgoederen, over oude kerkenpaadjes, langs vergeten doorsteekjes en spannende achterlangsweggetjes. De inmiddels ruim negentig Klompenpaden in Utrecht en Gelderland zijn samen met bewoners en vrijwilligers ontwikkeld met als doel het landschap ten volste te beleven. Je geniet van het uitzicht, de geluiden en de geuren om je heen.

Robuust vee

Langs een aantal Klompenpaden kan de wandelaar zeldzame landbouwhuisdier-rassen ontmoeten. Zo tref je Brandrode runderen aan langs het Loobrinkerpad (gemeente Epe) en het Loenense Enkenpad (gemeente Apeldoorn). Langs het Loobrinkerpad staat de tweehonderd jaar oude boerderij De Emsterhof. Op deze plek woonden in de 13e en 14e eeuw de Veluwse richters, de belangrijkste hertoge-

Startpaneel van het Leidschehoevenpad dat over Heerlijkheid Mariënwaerd leidt

Historisch pad als onderdeel van het Klompenpad

lijke functionarissen op de toenmalige Veluwe. Voor het beheer van natuur- en grasland worden door de eigenaar van De Emsterhof nu Brandrode runderen ingezet, die hier vroeger ook graasden. Het startpunt van het Loenense Enkenpad ligt op biologische zorgboerderij Open Erf de Groote Modderkolk van Natuurmonumenten. Het bedrijf is een door de SZH erkend fokcentrum voor het Brandrode rund. Op de terreinen van Natuurmonumenten in de omgeving grazen deze runderen. Het sterke ras dreigde uit te sterven. Dit is voorkomen door een zorgvuldig fokprogramma, waarvan hier de kraamkamer te zien is. In de wintermaanden verblijven de dieren in de potstal op het erf.

Cultureel erfgoed

Langs het Molenbeeksepad (gemeente Renkum) kom je ossen tegen met blaren om de ogen. Daarom worden ze Groninger blaarkoppen genoemd. De ossen worden door biologische boerderij Veld en Beek als natuurbeheerders ingezet in het Renkums beekdal, op de Renkumse heide, op de Reijerscamp en op de Wolfhezerheide. Deze grote grazers houden het landschap open en zorgen voor biodiversiteit.

Het Horsthoekpad (gemeente Heerde) leidt over heidegebied De Renderklippen en langs de schaapskooi van de kudde Epe-Heerde.

De traditioneel werkende schaapherder hoedt zo'n 130 Veluwe heideschapen. Naast de heidebeheerfunctie heeft de kudde ook een toeristische functie. De herder maakt graag een praatje met de wandelaars. De gescheperde kudde is een lust voor het oog en het beroep van schaapherder is immaterieel erfgoed.

Kasteel- of parkrunderen

Over landgoed Heerlijkheid Mariënwaerd (gemeente Geldermalsen) loopt het Leidse Hoevenpad. Op het landgoed worden Lakenvelder runderen gehouden. Het vlees van de dieren wordt geserveerd in het restaurant op het landgoed.

Lakenvelders worden van oudsher gehouden op landgoederen als Mariënwaerd en worden daarom ook wel kasteel- of parkrond genoemd. De Lakenvelders grazen zolang het weer het toelaat op een weiland dat grenst aan de Notendijk en aan een van de dreven. Mariënwaerd streeft naar een kudde van honderd moederdieren.

Praktische informatie

Klompenpaden zijn een initiatief van Landschap Erfgoed Utrecht (www.landschaperfgoedutrecht.nl) en Stichting Landschapsbeheer Gelderland (www.landschapsbeheergelderland.nl).

Alle Klompenpaden zijn te vinden op www.klompenpaden.nl.

Bij iedere route wordt een speciale brochure ontwikkeld met daarin een kaart en achtergrondinformatie over het gebied en de routepunten. De Klompenpaden-app is gratis te downloaden en biedt veel extra informatie over het land-

schap. Ook zijn er filmpjes te bekijken in de Klompenpaden-app.

De paden zijn in het landschap in twee richtingen gemarkeerd en er zijn rondwandelingen met een lengte variërend van 7 tot 17 km.

Voor alle duidelijkheid: honden zijn niet toegestaan op Klompenpaden.

Bijzondere paden

Door een wandeling over een Klompenpad ervaar je de rust van het landelijk gebied en krijg je zicht op de historie van ons cultuurlandschap. Het bijzondere van Klompenpaden is dat ze voor een groot deel over particulier terrein voeren. Wanneer mag je nou dwars door een weiland van een boer wandelen? Om begrijpelijke redenen betekent dit dan ook dat je je hond thuis moet laten als je gaat wandelen langs Klompen-

paden, zodat het vee gerust kan blijven grazen en niet opgeschrikt wordt door een van zijn 'natuurlijke vijanden'.

Omdat de Klompenpaden in verschillende regio's van de provincies Gelderland en Utrecht liggen, beleef je de diversiteit van de landschappen die deze provincies rijk zijn. De ontwikkeling van Klompenpaden staat niet stil. Jaarlijks komen er nieuwe routes bij.

Dus: Klompen aan, rugzak op en gaan! ●

Brandrode koe met kalf langs Klompenpad

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Kudde Lakenvelders van Mariënwaerd

Stichting Landschapsbeheer Gelderland